



นอกจากประเด็นด้านการกำหนดสัดส่วนการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับรัฐแล้ว ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาด้วย คือ ผลประโยชน์ที่รัฐเรียกเก็บนั้นควรจะจัดสรรไปให้แก่ใครบ้าง จึงจะทำให้การจัดสรรผลประโยชน์นั้นมีความเป็นธรรมเนื่องจากการทำเหมืองแร่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ถึงแม้ว่าเมื่อมีโครงการเหมืองแร่แล้วจะทำให้สังคมบางส่วนดีขึ้นหรือได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้สังคมบางส่วนแย่ลงหรือเสียประโยชน์ ซึ่งตามหลักประสิทธิภาพของคาร์ลدور-ฮิกส์ (Kaldor-Hicks Efficiency) แล้ว โครงการเหมืองแร่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพขึ้นได้ เมื่อผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่จะต้องนำผลประโยชน์ที่ได้จากการทำเหมืองแร่มาชดเชยให้กับผู้เสียผลประโยชน์จนรู้สึกว่าไม่ได้เสียประโยชน์ไป ดังนั้น ผู้ได้รับผลกระทบซึ่งเป็นผู้ที่เสียผลประโยชน์จากการทำเหมืองแร่ จึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ในสัดส่วนที่มากที่สุด ซึ่งปัจจุบันรัฐได้จัดสรรค่าภาคหลวงไว้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งหมด 60 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจะได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวงรวมกันถึงร้อยละ 40²

สำหรับแนวโน้มในการแบ่งปันผลประโยชน์ในอนาคตจะต้องพิจารณาผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ให้ครบถ้วนทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ซึ่งจะทำให้มีการเรียกเก็บผลประโยชน์ทั้งในรูปตัวเงินและในรูปอื่น ๆ มากขึ้น และมีการจัดสรรผลประโยชน์ไปยังพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากขึ้น รวมทั้งจะไม่มีมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการเหมืองแร่ในด้านภาษี เนื่องจากเป็นมาตรการที่ทำให้การแบ่งปันผลประโยชน์เบี่ยงเบนไปจากสัดส่วนที่ควรจะเป็น คือ สัดส่วนที่ผู้ประกอบการได้รับจะสูงกว่าที่ควรจะเป็น และสัดส่วนที่รัฐและชุมชนได้รับจะต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

² พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ต้องจัดสรรค่าภาคหลวงไว้ให้แก่องค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่ประทวนบัตรตั้งอยู่ร้อยละ 20 องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่ประทวนบัตรตั้งอยู่ร้อยละ 20 และองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน ร้อยละ 10

